

ALV 8 maart 2016

Dames en Heren, van harte welkom hier in Utrecht bij onze algemene ledenvergadering.

Goed dat u belangstelling toont voor een samenvatting van het wel en wee van onze beroepsorganisatie dat we het komende anderhalf uur aan u presenteren. Nadat naast de notarieel hoogleraren ook een aantal van u na onze eerdere najaarscongressen heeft aangegeven het wetenschappelijke karakter van die bijeenkomsten te missen, hebben we die oproep ter harte genomen.

Als bestuur hebben we besloten dat de najaarscongressen (heten ook niet langer wetenschappelijke vergaderingen) er niet alleen voor ons zijn maar ook voor onze stakeholders en daarmee dus een ruimer doel dienen.

Maar we zijn niet doof voor die oproep en we hebben ook zeker oog voor het belang van een wetenschappelijke vergadering. Een vergadering waarin onze beroepsgroep en de daaraan verbonden wetenschappers ook een bijdrage aan de juridische wetenschap kunnen etaleren.

Reden waarom we contact hebben opgenomen met WPNR en SDU. Ik kan u nu al vertellen dat we alledrie ontzettend verheugd zijn met de getoonde belangstelling. Als beroepsgroep geven ook hiermee een goed signaal af. We kunnen over onze samenwerking wel zeggen dat het een hele mooie symbiose is. Vanmiddag zijn ruim 450 leden aanwezig.

Bij het schrijven van deze inleiding heb ik even een blik geslagen op de eerder uitgesproken redes. Steevast bevatten deze een litanie van wapenfeiten en hoogtepunten uit het afgesloten ordejaar. Weet dat we nu dus praten over het ordejaar 2014-2015. Het jaar dat startte met ons succesvolle congres in het Luxor in Rotterdam over de notaris over de grenzen.

Het is u duidelijk dat het notariaat, zeker met onze visie Notaris 2.0, vernieuwt en innoveert. Reden waarom mij -ook dit jaar- met het schrijven veel werk is bespaard. Na mijn inleiding krijgt u het jaarverslag over het ordejaar 2014-2015 op audiovisuele wijze gepresenteerd.

U kent het gezegde; Een beeld zegt meer dan duizend woorden, u gaat veel beelden zien en daarmee worden u dus veel woorden bespaard. Ook geen hardcopies achteraf meer, dat was erg 0.0. Het videoverslag wordt geplaatst op ons vernieuwde NotarisNet.

Ik heb er meer behoefte aan u vanuit de visie Notaris 2.0 bij te praten over een aantal stappen die we zetten en gaan zetten binnen de beide pijlers van die visie.

Deze pijlers staan natuurlijk onuitwisbaar op uw eigen harde schijf opgeslagen maar ik open nog graag even deze directory.

De eerste pijler betreft de notaris in de digitale wereld en de tweede de maatschappelijke positionering, relevantie en zichtbaarheid van het notariaat.

Wat betreft deze eerste pijler moet ik een misverstand wegnemen. Digitalisering in welke vorm ook is geen doel op zich. Dat de KNB en het notariaat toch enorm inzetten op het thema de notaris in de digitale wereld kan niet anders nu de wereld om ons heen digitaliseert.

Met ons congres in het Evoluon hebben we u laten zien hoe ook andere traditionele academische beroepen (artsen, rechters en advocaten) en hun werkzaamheden vergaand digitaliseren. Het is een idee fixe om te denken dat de digitalisering aan het notariaat voorbij gaat.

Dan heb ik het hier niet eens over de oprukkende Block-chain toepassingen (u kent allemaal het voorbeeld bitcoin). Kortgezegd blockchain maakt het mogelijk dat twee partijen die elkaar niet kennen, zonder tussenkomst van een derde partij, een betrouwbaar uitgevoerde transactie aangaan, anoniem en zonder hoge kosten. Daarbij speelt de blockchain (in het bitcoin-jargon) de rol van "shared single source of truth" of te wel de keten zorgt zelf voor het gedeelde vertrouwen in een gedeeld transactiesysteem. Dan gaat het om het vertrouwen dus in deze keten dat niet gebaseerd is op de inbreng door een derde, een vertrouwenspersoon als de notaris. Onze grote systeembanken hebben inmiddels aparte afdelingen waar deze ontwikkelingen gevolgd worden en bekeken kan worden om deze te implementeren, niet voor niets dat banken inmiddels fin-tec bedrijven volgen casu quo overnemen. Ik ben geen nostradamus maar als u mij vraagt waar de bedreiging voor onze trustfunctie in bestaat dan is het in deze ontwikkeling.

Pro-activiteit in deze is dus een must. Ik kan u vertellen dat er op dit moment vanuit meerdere initiatieven gesproken wordt over de digitalisering van de vastgoedketen. Willen we daarin als notariaat een rol blijven spelen dan moeten we volop participeren in die ontwikkelingen, omdat - heel simpel - "if you are not at the table you're on the menu". Reden waarom wij met stakeholders ter linker en ter rechter zijde in die vastgoedketen volop in gesprek zijn over het vormgeven van die digitalisering en hoe de regisseursrol van de notaris daarin kan worden vorm gegeven.

In de eerstvolgende ledenraadsvergadering zullen we de ledenraad uitgebreid bijpraten over de ontwikkelingen in het dossier NotarisID. Het bestuur is er nog

steeds van overtuigd dat met dit identificatie- en authenticatiemiddel het notariaat een prachtig instrument in handen heeft. De notaris die digitale trust levert op het internet.

U mag van mij weten dat ik nu al verder had willen staan in dit dossier.

Met name de onduidelijkheid aan de zijde van de overheid, die normenkaders dient te ontwikkelen en tot op heden nog niet die duidelijkheid heeft geboden, maakt dat wij thans nog geen pilots kunnen starten. Wel is er een mogelijkheid om de NotarisID in eigen notariële toepassingen in te zetten en zo een start te kunnen maken. Maar zoals ik al aangaf, daarover gaan we eerst graag in gesprek -via en met de ledenraad- ook met u.

Net na afsluiting van het ordejaar werden we geconfronteerd met de snelle invoering van de wet meldplicht datalekken per 1 januari jongstleden.

Daarmee zijn we ons nog meer bewust van IT-Security en Privacy, en niet alleen van de KNB omgeving -daar besteden we al jaren veel aandacht aan- maar met name die van onze eigen kantoren.

Het bestuur wil dit jaar in het kader van regelgeving komen met een verordening inzake het digitale werken. Dat zal principle based regelgeving worden waarbij aan de hand van onderleggers de best practice zal worden aangegeven.

U kunt vanaf nu de komende maanden veel informatie verwachten aangaande zeer veel onderwerpen die uw digitale bedrijfsvoering betreffen.

Ik noem maar een aantal onderwerpen; systeembeveiliging, bescherming tegen malware, restore/back-up, toepassing van encryptie op data uitwisseling, datadragers en computers; netwerken en wifi beveiliging, firewalls, geheimhouding, gebruik wachtwoorden, logincodes, beveiliging tegen hacken, het in de cloudwerken, contracten met IT leveranciers, waarborgen voor bedrijfscontinuïteit bij uitval ICT voorzieningen, etc. etc.

Vanuit het vertrouwen dat het publiek in ons stelt kan het niet zo zijn dat wij al deze processen niet op en top in orde hebben. Kwetsbare ICT-toepassingen op onze eigen kantoren mogen niet de achilleshiel worden van het notariaat.

Het is goed voor u te weten dat we met deze sterke focus op digitalisering binnen Europa geen uitzonderingspositie innemen. Oostenrijk bijvoorbeeld houdt eind april een congres onder de titel Not@r 4.0 The digital agenda of the Notariat (U hoort het goed wij moeten nog van 2.0 komen)

ik citeer even uit hun uitnodiging:

“Ongoing digitisation is transforming Europe, its society, and remains one of the challenges for the notarial profession of tomorrow. This event will focus on how the challenges of the digital era can be reconciled with traditional values such as legal certainty and the notary’s role as a trusted person.

It will explore the possibilities of electronic certification, electronic registers and electronic signatures which have made notaries pioneers of the digital era already today”

Genoeg over déze pijler van de visie, de andere pijler; onze maatschappelijk positionering, betrokkenheid, zichtbaarheid en gepercipieerde relevantie is een minstens zo belangrijke en boeiende pijler. Concrete resultaten daarvan zijn moeilijker meetbaar, toch zijn er veel ontwikkelingen geweest die een heel positieve bijdrage aan onze maatschappelijke positie hebben geleverd.¹

Het ouderenproject “Actieplan ouderen in veilige handen”, dat we nu met een hele grote groep stakeholders doorzetten in de “Brede Alliantie Veilig financieel ouder” levert ons veel positieve wisselwerking met- en waardering op van de partners. Partners als departement VWS, ouderenorganisaties, de politiek, banken en organisaties als Veilig Thuis.

Dit project is de aanjager geweest voor onze grote campagne "Wie van de Drie" een campagne die dit jaar wordt voortgezet. Het levenstestament dat in de projecten is ingezet als preventie-instrument tegen uitbuiting, is uitgegroeid tot een alom aanvaarde waardevolle beschikking. Een beschikking, dat ervaar ik aan mijn eigen kantoortafel, die als minstens zo belangrijk wordt ervaren als het testament.

Als we als notariaat zorgvuldig en betrokken met onze advisering rond het levenstestament blijven omgaan heeft het net als het samenlevingscontract en de verklaring van erfrecht de potentie uit te groeien tot een zelf ontwikkeld nieuw notarieel domeinmonopolie.

Beleid en campagne samen hebben dus gezorgd voor een hele interessante marktverbreding. Een markt waar we onze toegevoegde waarde en betrokkenheid op eenvoudige wijze over het voetlicht kunnen brengen. En ik kan vandaag -nu we onder elkaar zijn- hier wel zeggen; deze revival van het levenstestament is het afgelopen jaar wel goed geweest voor circa 30 miljoen euro aan notariële omzet. Maar wat ook hier weer blijkt dat notarissen iets waardevols als het levenstestament “in de ramsj doen”; een gesprekje van 5 à 10 minuten en voor 125 euro krijgt u 8 velletjes bedrukt dankzij het modelletje van de knb.

Wat zijn we er toch knap in onze werkzaamheden te marginaliseren en dan wel ons afvragen hoe kan ik nou als notaris mijn toegevoegde waarde laten zien?,

daar moet de KNB mee helpen en voor zorgen... (ik kan u zeggen....op deze wijze wordt dat dweilen met de kraan open). Neem dat ter harte!

Verder kan ik u ook al de samenwerking met Alzheimer Nederland aankondigen, u zult daar binnenkort meer van vernemen. Ook hier is sprake van een niet voor de hand liggende maar wel waardevolle partner. Het bevestigt nog maar eens dat we als notariaat midden in de samenleving staan en ons betrokken voelen bij de kwetsbare medemens.

aanstonds in het videoverslag zult u er ook over horen maar wat ik hier nu over zeg is zeer recent bereikt en niet in het voorbije ordejaar.

Zoals ik u eerder berichtte, is in het kader van de in een levenstestament op te nemen medische wilsverklaringen nadrukkelijk de samenwerking gezocht met medische koepelorganisaties. Inmiddels is er een hele prettige en vruchtbare samenwerking met de Nederlandse patiënten federatie, huisartsenkoepels en de KNMG.

We werken gezamenlijk aan richtlijnen/best practices voor artsen en notarissen. Op 3 november zal er door KNB en KNMG gezamenlijk -voor het eerst in de historie- een symposium worden georganiseerd rond het levenstestament en de medische wilsverklaringen. Ik hoef u niet te vertellen hoe belangrijk deze samenwerking is voor de acceptatie van het levenstestament in al zijn facetten.

De mij toegemeten tien minuten heb ik inmiddels -denk ik- ruim overschreden. Ik kan en zou nog meer met u willen delen, dat doe ik al zoveel mogelijk wekelijks en langs andere kanalen.(het komend jaar zal er onder andere veel aandacht zijn voor geheimhouding en verschoningsrecht, het WODC onderzoek naar de trends en toekomst van de juridische beroepen)

Ik heb u vaker verteld dat ik het enorm belangrijk vind dat u aangehaakt blijft en op enigerlei wijze meedoet aan de ontwikkelingen zoals ik die heb aangegeven. Niet het KNB bureau Den Haag, niet wij als bestuur, maar wij allemaal samen vormen het notariaat, gezamenlijk moeten wij onze koers bepalen. Natuurlijk mag u van ons als bestuur verwachten dat wij daarin het voortouw nemen maar blijf met ons in gesprek. De komende regiobijeenkomsten hebben we op uw verzoek en dat van de ledenraad bewust weer ingericht als onze eerste bijeenkomsten.

Er komen boeiende onderwerpen aan bod zoals; kan er creatief gekeken worden naar de positie van de notaris als Trusted Third Party, kunnen we in het gewone rechts-handelsverkeer de notaris niet meer inzetten?; Waarom heeft

ieder notaris nog een eigen protocol??, één nationaal protocol met licenties voor notarissen is veel eenvoudiger bij toe en uittreden en voorkomt de problemen met zwevende protocollen en is wellicht ook eenvoudiger verzekeraar. En waarom hebben we nog een plaats van vestiging?, alsof we nog in de tijd van slotgrachten en ophaalbruggen rond onze kantoren leven?. U hoort het, meer dan genoeg om met elkaar over in gesprek te gaan.

Speciaal roep ik nu onze meest noordelijke leden op, ondanks het niet-aflatend enthousiasme van uw ringvoorzitter hebben er tot nu toe maar zo'n 35 leden ingeschreven, een recente ringvergadering in Haren waar ik ook aanwezig mocht zijn, werd nota bene door ruim 100 leden werd bezocht!.

Ik roep u allen op, we gaan letterlijk met u aan tafel en in gesprek en niet om te zenden maar te luisteren. Dus alstublieft laat uw stem horen en doe mee. We moeten er wel allemaal van doordrongen zijn dat het notariaat de komende 10-15 jaren sneller en ingrijpender zal veranderen dan in de periode 1843 -tot-nu.

Ik ben ervan overtuigd dat zolang we als notariaat betrokken blijven en meedenken en meedoen met alle komende veranderingen en vernieuwingen er voor het notariaat een prima toekomst in het verschiet ligt, onze kernwaarden laten zich mijn inziens prima vertalen naar competenties waaraan ook in de digitaliserende samenleving grote behoefte blijft.